

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: CIÈNCIES POLÍTiques I DE L'ADMINISTRACIÓ

ASSIGNATURA: 25269 COMPORTAMENT POLÍTIC (6 crèdits)

DURADA: Primer semestre CURS: Tercer (Troncal)

CURS ACADÈMIC: 2009/2010

Professores: Carol Galais, Toni Rodon, Eva Anduiza

Despatxos: B3-119, B3-165

Telèfons: 93 581 4973, 93 581 2426

Email: carolina.galais@uab.cat, rctoni@hotmail.com, eva.anduiza@uab.cat,

Tutories: Grup 1 (C. Galais/E.Anduiza): Dilluns de 11 a 13h, dimarts de 11 a 12, dimecres de 11 a 12 (prèvia cita)

Grup 2 (T. Rodon): Dilluns i dimecres de 15,30 a 16,30 (prèvia cita)

OBJECTIUS

El curs pretén mostrar dos aspectes fonamentals:

- Els elements bàsics que caracteritzen la cultura política i el comportament polític i electoral. Atès que hi han altres assignatures a la llicenciatura que aborden els altres temes principals relacionats amb la participació política, ens centrarem en l'estudi de la participació electoral i de l'orientació del vot; així com en el paper central de les eleccions i dels sistemes electorals en els sistemes polítics democràtics.
- Les teories i variables que expliquen com actuen els ciutadans en el terreny polític, de manera que l'alumne estigui en condicions --a final de curs-- d'explicar convincentment qui vota quin partit o qui s'absté, i perquè.

Ens centrarem en les democràcies occidentals, prenent una perspectiva comparada, de manera que utilitzarem exemples provinents dels casos espanyol i català, però aquests no constituïran el nucli fonamental del curs.

TEMARI

Tema 1: Introducció

1.1. Què és el comportament polític. Escoles i corrents. Conductisme i elecció racional.

1.2. L'anàlisi del comportament polític: el conductisme.

1.3. La participació política: aproximacions, tipologies de participació i tipus de ciutadans en funció de la seva participació.

Tema 2: Cultura política i actituds.

2.1. Què és la cultura política? Utilitat. Canvi i continuïtat.

- 2.2. Què són les actituds polítiques? Tipus d'actituds i dimensions.
- 2.3. La socialització política i la revisió racional.
- 2.4. "Nous" fenòmens actitudinals: civisme, masclisme, xenofòbia.

Tema 3: Comportament Electoral

- 3.1. Les eleccions.
- 3.2. Models explicatius del vot.
 - Condicionants sociològics del vot: clivelles, característiques socio-demogràfiques, xarxes
 - El rol de les actituds: identificació amb un partit i autoubicació ideològica
 - El rol del context: factors institucionals i polítics
- 3.3. El canvi electoral: desalineament i re-alineament.
- 3.4. L'abstenció electoral.

AVALUACIÓ

L'avaluació prendrà en consideració:

1. **Examen teòric.** L'examen final pretindrà avaluar únicament els coneixements objectius de l'estudiant. Aquesta part aportarà el 60% de la nota final.
2. **Pràctiques.** Durant el curs es realitzaran classes pràctiques en grups de 2 persones a l'aula d'ordinadors. La primera no suposa cap lliurament. De les 4 restants els alumnes han de triar 3 i lliurar-les el mateix dia o l'endemà. Els exercicis es corregiran a la següent classe. La nota obtinguda suposa un 30% de la nota final.
3. **Participació i assistència a classe:** 10%

BIBLIOGRAFIA

A continuació es recomanen una sèrie de lectures útils per al desenvolupament del curs. Al llarg del mateix es recomanaran d'altres, més específiques, que els alumnes hauran de portar llegides a classe quan se'ls indiqui.

Bàsica

- Almond, G. I Verba, S. (1970) *La Cultura Cívica: Estudio sobre la participación democrática en cinco naciones*. Madrid: Euramérica.
- Anduiza, E. i Bosch, A. (2004) *Comportamiento político y electoral*. Barcelona: Ariel
- Bosch, A. (2004) *Com votem i per què*. Barcelona: Editorial UOC.
- Dalton, R. (2002) *Citizen Politics in Western Democracies*, Londres: Chatman House. capítols 2, 7, 8 i 9.
- Dalton, R.J. y Klingemann, H.D. (2007). *Oxford handbook of political behavior*. Caps. 5 y 6,
- Inglehart, R. (1991) *El Cambio Cultural en las Sociedades Industriales Avanzadas*, Madrid: CIS-sXXI. capítols 1 i 2.

Complementària

Anduiza, E. (1999) *Individuos o Sistemas: Las razones de la abstención en Europa Occidental*. Madrid: CIS-s.XXI.

Boix, C. y C. Riba, (2000) 'Las bases sociales y políticas de la abstención en las elecciones generales españolas: recursos individuales, movilización estratégica e instituciones electorales'. REIS, 90:95-128.

Bosch, A. (2004) *Guía del sistema electoral*. Col·lecció Materials. Bellaterra: Publicacions de la UAB.

Budge, I. i Farlie (1986) *Pronósticos electorales*, Madrid: CEC.

Carmines, E. G. y R. Huckfeldt (2001) "Comportamiento político: una visión general" en Goodin, R. y H-D. Klingeman (Eds.) *Nuevo Manual de Ciencia Política*, Madrid: Istmo. 329-373.

Deegan-Krause, K. (2006). "New Dimensions of Political Cleavage". en Dalton, R. y Klingemann H.D. *Oxford Handbook of Political Science*, Oxford: Oxford University Press.:

http://ecpr2007cleavages.pbworks.com/f/Deegan-Krause_New+Dimensions+of+Political+Cleavage.pdf

Downs, A. (1992) "Teoría económica de la acción política en una democracia", a VVAA: *Diez Textos Básicos de Ciencia Política*. Barcelona: Ariel, 1992.

Dowse, R. i Hughes, J. (1986) *Sociología Política*. Madrid: Aguilar.

Evans. J. (2004) *Voters and voting*. Londres: Sage

Font, J. i altres (1998) *L'abstenció en les eleccions al Parlament de Catalunya*. Col·lecció Polítiques, n. 23. Barcelona: Editorial Mediterrània-Fundació Jaume Bofill. Introducció i cap. 2.

Harrop, M. i Miller, M. (1987) *Elections and Voters* Londres: Macmillan. caps 4, 6, 7, 8.

Justel, M. (1995) *La abstención electoral en España*. Madrid: CIS-s.XXI.

Lijphart, A (2000) *Modelos de democracia : formas de gobierno y resultados en treinta y seis países*. Barcelona: Ariel

Lipset, S.M. (1981) *El Hombre Político. Las bases sociales de la política*. Madrid: Tecnos. capítulo 6.

Lipset, S.M. i Rokkan, S. (1992) "Estructuras de división, sistemas de partidos y alineamientos electorales" en Almond, G. et al. *Diez Textos Básicos de Ciencia Política*. Barcelona: Ariel.

Pallarés, F. i Gifreu (1998): *Comunicació política i comportament electoral*, Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Introducció i cap 4.

Popkin, S. (1994) *The reasoning voter*. Chicago: University of Chicago Press. Caps 1, 2 i 3.

Santamaría, J. (2004) "El azar y el contexto. Las elecciones generales de 2004". Claves de razón práctica 146.

Torcal, M., J.M. Montero y J. Teorell (2006) "Participación política en España: Modos y frecuencias en perspectiva comparada." En prensa en: Font, J., J.R. Montero y M. Torcal (eds.) *Ciudadanos, asociaciones y participación política en España*. Madrid: CIS.

Vallès, J.M. y Bosch, A. (1997) *Sistemas electorales y gobierno representativo*. Barcelona: Ariel.